

ZWIĄZEK
POWIATÓW
POLSKICH

**Stanowisko Konwentu Powiatów Województwa Pomorskiego
w sprawie potrzeby podjęcia pilnych działań legislacyjnych w celu
zmiany przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 r. Prawo
farmaceutyczne.**

Bytów, 19.03.2025 r.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2014 r. poz. 107 ze zm.), powiaty wykonują zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie promocji i ochrony zdrowia. Do zadań tych niewątpliwie zalicza się zapewnienie mieszkańcom powiatów dostępu do aptek w porze nocnej oraz w dni wolne od pracy, niedziele i święta. Obecna regulacja kwestii dyżurowania aptek zawarta w ustawie z dnia 6 września 2001 r. Prawo Farmaceutyczne (Dz. U. z 2024 r. poz. 686 ze zm.) , zwana dalej prawem farmaceutycznym, nie reguluje kwestii dyżurowania aptek w sposób, który zapewniałby mieszkańcom powiatów stały dostęp do leków, a także nie zawiera mechanizmów, które umożliwiłyby powiatom egzekwowanie od aptek pełnienia dyżurów w porze nocnej, dni wolne, niedziele i święta.

W pierwszej kolejności należy wskazać, jak ustawa definiuje pojęcie dyżuru apteki w porze nocnej oraz dyżuru w dzień wolny od pracy. Zgodnie z art. 2 pkt 7³ prawa farmaceutycznego, dyżurem w dzień wolny od pracy - jest dyżur pełniony przez aptekę ogólnodostępną w dniach, o których mowa w art. 1 lub art. 1a ust. 1 ustawy z dnia 18 stycznia 1951 r. o dniach wolnych od pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1920), bez przerwy przez kolejne 4 godziny zegarowe w przedziale czasowym między godzinami 10.00 a 18.00, natomiast zgodnie z art. 2 pkt 7⁴ prawa farmaceutycznego dyżurem w porze nocnej - jest dyżur pełniony przez aptekę ogólnodostępną bez przerwy przez kolejne 2 godziny zegarowe w przedziale czasowym między godzinami 19.00 a 23.00. Już więc z samej definicji dyżurów

ZWIĄZEK POWIATÓW POLSKICH

w dni wolne od pracy i niedziele wynika, że obywatele nie będą mieli zapewnionego stałego dostępu do możliwości zakupu leków, bowiem dyżur nocny to jedynie 2 godziny zegarowe, natomiast dyżur w dni wolne od pracy i święta to jedynie 4 godziny zegarowe.

Ustanowienie tak krótkich przedziałów czasowych dla dyżurów powoduje, że mnóstwo osób nie będzie mogło skorzystać z usług aptecznych, a ponadto ustawodawca, określając definicję dyżuru w porze nocnej, zupełnie pominął okres czasu od godziny 23:00 do 6:00. Z praktyki wiadomo, że w nocy, w tym również po godzinie 23:00 dochodzi do wypadków i zachorowań np. nocnego gorączkowania dziecka, przez co dostęp do apteki powinien być zapewniony. Wobec powyższego ustawodawca w pierwszej kolejności powinien dokonać zmian w samej definicji, a przede wszystkim wydłużyć czas przez jaki apteki powinny je pełnić.

W obecnym stanie prawnym o wydłużeniu dyżurów mogą zdecydować władze powiatu, jeżeli istnieje taka konieczność, jednak powiaty nie posiadają żadnych prawnych instrumentów, które pozwoliłyby na egzekwowanie od aptek spełniania obowiązku pełnienia wydłużonych dyżurów. Ponadto w przypadku wyznaczenia przez powiat dyżurów nocnych i w dni wolne w przedziale godzinowym dłuższym niż 2 godziny w nocy i 4 godziny w dni wolne, powiat zobowiązany jest finansować wydłużone dyżury z własnych środków, co wynika z art. 94 ust. 13 Prawa farmaceutycznego. Takie rozwiązanie przyjęte przez ustawodawcę w sposób niezasadny przenosi na powiaty ciężar finansowania dyżurów aptek, podczas gdy podstawowym podmiotem, który odpowiedzialny jest za finansowanie usług w zakresie zdrowia obywateli jest Narodowy Fundusz Zdrowia. Dodatkowo ustawa nie przewiduje, aby powiat, w przypadku podjęcia decyzji o wydłużeniu dyżurów aptek, mógł uzyskać środki finansowe z przeznaczeniem na ten cel, chociażby od miast i gmin wchodzących w skład powiatu. Niewątpliwie obecna regulacja finansowania wydłużonych dyżurów powinna zostać przez ustawodawcę zmieniona. W pierwszej kolejności ustawodawca powinien rozważyć finansowanie wydłużonych dyżurów przez Narodowy Fundusz Zdrowia,

ZWIĄZEK POWIATÓW POLSKICH

a ewentualnie przewidzieć ustawowe rozwiązania, które umożliwią powiatom uzyskiwanie środków na finansowanie dyżurów od miast i gmin wchodzących w skład powiatu. Dodatkowo ustawodawca winien wprowadzić mechanizmy ustawowe, które umożliwią powiatom egzekwowanie od aptek obowiązku pełnienia dyżurów nocnych, w dni wolne i święta, także w wydłużonym zakresie, który przewiduje uchwała Zarządu Powiatu.

Na koniec należy wskazać, że dla miejscowości, w których funkcjonują szpitale prowadzące oddział SOR oraz świadczące pomoc w ramach przychodni nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej, funkcjonowanie aptek dostępnych całodobowo jest szczególnie ważne. Osoby korzystające z usług świadczonych w ramach podstawowej opieki zdrowotnej w nocy i dni wolne, a także pacjenci SOR, muszą zakupić lekarstwa, a obecne regulacje ustawowe nie zapewniają tego obywatelom. Problemy z dostępnością usług aptecznych zgłaszane są chociażby przez pacjentów Szpitala Specjalistycznego im. J. K. Łukowicza w Chojnicach, w związku z czym Rada Powiatu Chojnickiego skierowała do Prezesa Rady Ministrów, Ministra Zdrowia oraz parlamentarzystów apel o zmianę przepisów prawa farmaceutycznego.

Podsumowując istnieje pilna potrzeba reakcji ze strony ustawodawcy, o co Konwent Powiatów Województwa Pomorskiego wnioskuje poprzez wyrażenie niniejszego stanowiska.

PRZEWODNICZĄCY
KONWENTU POWIATÓW
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Marek Szczepański

